

חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961 *

פרק ראשון: הלשכה ותפקידיה

1. מוקמת בזה לשכת עורכי הדין (להלן – הלשכה), שתאגד את עורכי הדין בישראל ותשקוד על רמתו וטהרו של מקצוע עריכת הדין. הקמת הלשכה
2. הלשכה – תפקידי הלשכה
- (1) תרשום מתמחים, תפקח על התמחותם ותבחנם;
- (2) תסמיך עורכי דין על ידי קבלתם כחברי הלשכה;
- (3) תקיים שיפוט משמעת לחבריה ולמתמחים, הכל בהתאם לחוק זה.
3. הלשכה רשאית, בין השאר – פעולות הלשכה שברשות
- (1) לחוות דעתה על הצעות חוק בעניני בתי משפט וסדרי דין;
- (2) לתת סעד משפטי למעוטי אמצעים;
- (3) לשמש בורר ולמנות בוררים;
- (4) לפעול להגנת עניניהם המקצועיים של חברי הלשכה;
- (5) לייסד קרנות ביטוח, קרנות פנסיה ומוסדות אחרים של עזרה הדדית לחברי הלשכה;
- (6) ליוזם פעולות ומפעלים של מחקר המשפט בכלל, והמשפט העברי בפרט, ולהשתתף בפעולות ומפעלים כאלה;
- (7) לעסוק בהוצאת ספרות משפטית.
4. הלשכה היא תאגיד, כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית. הלשכה – תאגיד
5. הלשכה תעמוד לבקרתו של מבקר המדינה. הלשכה – גוף מבוקר

פרק שני: מוסדות הלשכה

6. אלה מוסדות הלשכה: מוסדות הלשכה
- (1) הועידה הארצית;
- (2) המועצה הארצית;
- (3) הועד המרכזי;
- (4) הועדים המתוזזים;
- (5) בית דין משמעתי ארצי;
- (6) בתי דין משמעתיים מחוזיים.
7. (א) הועידה הארצית תיבחר על ידי חברי הלשכה אחת לשנתיים בבחירות כלליות, שוות, יחסיות, חשאיות, ישירות וארציות.
- (ב) כל עוד לא החליטה הועידה הארצית על מספר אחר, יהיה מספר צירי הועידה עשרה אחוזים מכלל חברי הלשכה בשעת עריכת הבחירות. הועידה הארצית

* נתקבל בכנסת ביום כ"ט בסיון תשכ"א (13 ביוני 1961); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 395, תשי"ט, עמ' 370.

8. הועידה הארצית תבחר באחד מחברי הלשכה לראש הלשכה. ראש הלשכה
9. המועצה הארצית תורכב מאלה: המועצה הארצית
- (1) ראש הלשכה;
- (2) עשרים חברים שייבחרו על ידי הועידה הארצית בבחירות יחסיות וחשאיות מבין חברי הלשכה;
- (3) ארבעה חברים מכל מחוז שהם יושב ראש הועד המחוזי ושלוש חברי הלשכה שבאותו מחוז שייבחרו על ידי הועד המחוזי;
- (4) ששה חברים שיתמנו על ידי שר המשפטים.
10. תקופת כהונתם של ראש הלשכה ושל חברי המועצה הארצית הנבחרים על ידי הועידה הארצית תהיה עד לכינוסה של הועידה הארצית שלאחריה; תקופת כהונתם של שאר חברי המועצה הארצית תהיה עד לבחירת אחרים תחתם או למינוי אחרים תחתם, הכל לפי הענין.
11. (א) הועד המרכזי הוא המוסד המבצע של הלשכה, וכידו כל סמכויות הלשכה שלא ייוחדו בחיקוק למוסד אחר ממוסדותיה.
- (ב) הועד המרכזי יהא של תשעה חברים שהם ראש הלשכה ושמונה חברים שייבחרו על ידי המועצה הארצית מבין חבריה בבחירות שוות, יחסיות וחשאיות.
12. ועדים מחוזיים יפעלו בתחום שיפוטם של בתי המשפט המחוזיים של ירושלים, תל-אביב-יפו וח'פה, ואם יוקמו בתי משפט מחוזיים נוספים – של אלה מביניהם שנקבעו לכך על ידי המועצה הארצית ושל אלה ששלושים מחברי הלשכה שמקום עבודתם הראשי הוא בתחום שיפוטם, החליטו על כך.
13. ועד מחוזי ייבחר על ידי חברי הלשכה שמקום עבודתם הראשי הוא בתחום פעולתו של אותו ועד, בבחירות כלליות, שוות, יחסיות, חשאיות וישירות. הועד יבחר באחד מחבריו ליושב ראש הועד.
14. חברי בית הדין המשמעתי הארצי ייבחרו על ידי המועצה הארצית מבין חברי הלשכה הכשירים לכך; מספר חברי בית הדין ייקבע בכללים.
15. חברי בית דין משמעתי מחוזי ייבחרו על ידי חברי הלשכה שבאותו מחוז מבין חברי הלשכה שבמחוז הכשירים לכך; מספר החברים של כל בית דין מחוזי ייקבע בכללים.
16. כשיר להיבחר לבית הדין המשמעתי הארצי יהיה מי שהיה חבר הלשכה לפחות שמונה שנים; כשיר להיבחר לבית דין משמעתי מחוזי – מי שהיה חבר הלשכה לפחות חמש שנים. חברי המועצה הארצית וחברי ועד מחוזי אינם כשירים להיבחר לבית דין משמעתי.
17. תקופת כהונתם של חברי בתי הדין המשמעתיים היא שנתיים מיום בחירתם; מי שתקופת כהונתו תמה, כשר להיבחר מחדש; חבר בית דין שהחל לדון בענין פלוני תוך תקופת כהונתו, רשאי לסיימו גם לאחר שתמה תקופתו זו.
18. חברי כל בית דין משמעתי יבחרו מביניהם יושב ראש בית הדין ושני סגני יושב ראש; יושב ראש בית הדין וסגניו יקבעו את אלה מבין חברי בית הדין שישבו לדין בענין פלוני; כל בית דין משמעתי ידון בשלושה.
19. מוסדות הלשכה יקבעו את סדרי עבודתם ודיוניהם כמידה שלא נקבעו בחוק זה, בתקנות או בכללים.

פרק שלישי : תחום המקצוע וייחודו

20. הפעולות המנויות להלן, לא יעשה אותן דרך עיסוק, או בתמורה אף שלא דרך עיסוק, אלא עורך דין; ואלה הפעולות:

ייחוד פעולות
המקצוע

- (1) ייצוג אדם אחר וכל טיעון ופעולה אחרת בשמו לפני בתי משפט, בתי דין, בוררים וגופים ואנשים בעלי סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית;
- (2) ייצוג אדם אחר וכל פעולה אחרת בשמו לפני –
משרד ההוצאה לפועל;
לשכת רישום הקרקעות;
הפקיד המוסמך לענין חוק בתים משותפים, תשי"ג–1952¹;
רשם החברות;
רשם השותפויות;
רשם האגודות השיחופיות;
רשם הפטנטים והמדגמים;
רשם סימני המסחר;
פקיד השומה ונציג מס ההכנסה לענין פקודת מס הכנסה²;
המנהל לענין חוק מס שבח מקרקעין, תש"ט–1949³;
מנהל מס עזבון לענין חוק מס עזבון, תש"ט–1949⁴;
- (3) עריכת מסמכים בעלי אופי משפטי בשביל אדם אחר, לרבות ייצוג אדם אחר במשא ומתן משפטי לקראת עריכת מסמך כזה;
- (4) ייעוץ וחייווי דעת משפטיים.

21. הוראות סעיף 20 אינן פוגעות באלה:

שמירת הוראות

- (1) סמכויותיהם של היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו;
- (2) ייצוג לפני בתי דין דתיים ולפני בתי דין צבאיים;
- (3) ייצוג לפני בית משפט, בית דין, גוף או אדם אחר שהייצוג לפניהם מוסדר בחקיקה, לרבות הוראות סעיף 236 לפקודת מס הכנסה;
- (4) סמכויות של סוכן פטנטים לפי פקודת הפטנטים והמדגמים⁵ ולפי פקודת סימני המסחר, 1938⁶;
- (5) זכותם של רואי חשבון למלא תפקידים שהותרו להם על פי דין;
- (6) ייצוג של ארגון עובדים או מעבידים או של חבר בהם על ידי נציגו של ארגון כזה, בבוררות לעניני עבודה או בקשר להסכם עבודה;
- (7) היווי דעת משפטי על ידי אדם שנחבקש לכך על ידי עורך דין או על ידי רשות מרשיות המדינה.

22. אדם שייפה כוחו של עורך דין זכאי להיות מיוצג על ידיו בפני כל רשויות המדינה, רשויות מקומיות וגופים ואנשים אחרים הממלאים תפקידים ציבוריים על פי דין; אין בהוראה זו כדי לגרוע מכל סמכות לדרוש נוכחותו או פעולה אישית של האדם המיוצג, ואין בה כדי לפגוע בחיקוק המסדיר את הייצוג בפני רשות, גוף או איש כאמור.

זכות ייצוג על ידי
עורך דין

1 ס"ח 113, תשי"ג, עמ' 6.
2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.
3 ס"ח 21, תש"ט, עמ' 174.
4 ס"ח 22, תש"ט, עמ' 187.
5 חוקי אי, כרך ב', פרק ק"ה, עמ' 1053.
6 ע"ר 1938, תוס' 1 מס' 843, עמ' 103.

23. אדם שאינו אזרח ישראלי והוא נאשם בעבירה שדינה מיתה, או שמתנהלת נגדו חקירה בשל עבירה כזאת, רשאי למנות לעצמו, כאישור שר המשפטים, סניגור שאינו עורך דין כמשמעותו בחוק זה, אם הוא מוסמך לעריכת דין בחוץ לארץ; שר המשפטים רשאי לאשר את המינוי בנסיבות מיוחדות ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית של הלשכה; סניגור שמינויו אושר כאמור, דינו לענין זה כדין עורך דין כמשמעותו בחוק זה; שר המשפטים רשאי, בנסיבות מיוחדות, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, ומשהועמד הנאשם לדין — בהסכמת בית המשפט שלפניו הועמד לדין, לבטל אישור שניתן; בוטל האישור — בטל מינויו של הסניגור.

פרק רביעי: הכשרה למקצוע

הוראה כללית

24. אדם כשיר להיות עורך דין אם נתקיימו בו אלה:

- (1) הוא בעל השכלה משפטית גבוהה;
- (2) עבר תקופת התמחות;
- (3) עמד בבחינות הלשכה.

הכל לפי המפורט בפרק זה.

השכלה משפטית
גבוהה

25. אלה בעלי השכלה משפטית גבוהה לענין סעיף 24:

- (1) בוגר של פקולטה למשפטים במוסד בישראל שהוכר כמוסד להשכלה גבוהה בהתאם לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח—1958⁷;
- (2) בוגר בלימודי משפט במוסד בחוץ לארץ שהוכר, לענין הוראה זו, על ידי האוניברסיטה העברית בירושלים כמוסד להשכלה גבוהה;
- (3) מי שהוסמך בחוץ לארץ לעריכת דין ושימש בחוץ לארץ עורך דין לפחות שנתיים.

תנאים לרישום
מתמחה

26. אלה רשאים להירשם כמתמחים:

- (1) מי שקיבל בפקולטה כאמור בסעיף 25 (1) תעודת בוגר או אישור שמילא אחר דרישות הפקולטה לקבלת תעודת בוגר;
- (2) בוגר כאמור בסעיף 25 (2) ומי שנתקיימו בו התנאים האמורים בסעיף 25 (3) — לאחר שהוכיחו ידיעה מספיקה בשפה העברית ולאחר שעמדו בבחינות הלשכה בדיני מדינת ישראל, פרט לבחינות שפוטרו מהן בהתאם לתקנות.

סירוב הלשכה
לרשום מתמחה

27. הלשכה רשאית, לאחר שנתנה למועמד הזדמנות לטעון טענותיו לפניו, שלא לרשמו כמתמחה על אף כשירותו לפי סעיף 26, אם נתגלו עובדות שלאורן סבורה הלשכה שהמועמד אינו ראוי לשמש עורך דין.

ערער

28. סירבה הלשכה לרשום מתמחה, תודיע למועמד את נימוקיה בכתב, והמועמד רשאי לערער על סירובה לפני בית המשפט העליון תוך שלושים יום מיום קבלת ההודעה המנומקת.

מאמנים

29. ההתמחות תהיה אצל מאמן; ואלה רשאים להיות מאמנים למתמחים:

- (1) שופט בית המשפט העליון ושופט בית משפט מחוזי;
- (2) שופט בית משפט שלום שהותק שלו כחבר הלשכה וכשופט יחד אינו פחות מחמש שנים;

⁷ ס"ח 261, תשי"ח, עמ' 191.

- (3) שופט צבאי משפטאי כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955,⁸ שהותק שלו כחבר הלשכה וכשופט יחד אינו פחות מחמש שנים;
- (4) חבר הלשכה בעל ותק של חמש שנים שאושר על ידי וזלשכה כראוי להיות מאמן;
- (5) חבר הלשכה בעל ותק של חמש שנים המשמש בתפקיד מתפקידי השירות המשפטי שנקבעו לענין הוראה זו על ידי שר המשפטים בצו.
30. הלשכה רשאית, לאחר שנתנה לחבר הלשכה הזדמנות לטעון טענותיו לפניו, לבטל אישור שניתן לפי סעיף 29 (4) אם הורשע החבר על ידי בית דין משמעתי ולאור הרשעתו סבורה הלשכה שהוא אינו ראוי לשמש מאמן.
31. על סירוב למתן אישור לפי סעיף 29 (4) ועל ביטול אישור לפי סעיף 30 רשאי חבר הלשכה לערער לפני בית המשפט העליון תוך שלושים יום מיום קבלת הודעת הסירוב או הודעת הביטול.
32. מספר המתמחים שמאמן אחד יכול לאמן ייקבע בכללים.
33. לא יעסיק מאמן מתמחה אלא בעבודה משפטית.
34. מתמחה המבקש להמשיך את התמחותו אצל מאמן אחר, לא יעשה כן אלא באישור הלשכה.
35. תקופת ההתמחות תהיה שתי שנים, מהם לפחות ששה חדשים במשרד עורך דין פרטי.
36. הלשכה רשאית להפחית תקופת התמחותו של אדם ששימש עורך דין בחוץ-לארץ, ובלבד שתקופת ההתמחות לא תפחת משישה חדשים.
37. בששת החדשים האחרונים לתקופת התמחותו רשאי מתמחה לייצג שולחי מאמנו בבית משפט השלום, ובלבד שהמאמן יהיה נוכח בבית המשפט או שבית המשפט הרשהו להמשיך בייצוג אף בהעדר המאמן.
38. בתום תקופת ההתמחות על המועמד לחברות בלשכה להיבחן בבחינות הלשכה במקצו-עות מעשיים.
39. תכנית הבחינות לפי הסעיפים 26 (2) ו-38 וסדריהן ייקבעו בתקנות.
40. הבחינות לפי סעיף 38 יהיו בפני ועדה בוחנת של שלושה שהם שופט, והוא יהא יושב ראש, ושני עורכי דין, מהם אחד חבר השירות המשפטי; ועדה בוחנת תורכב מתוך רשימת בוחנים שתיקבע על ידי שר המשפטים.
41. בתקופת התמחותו ועד להכרעה הסופית בדבר קבלתו כחבר הלשכה נתון המועמד למרוחה של הלשכה ולשיפוטה המשמעתי, והלכות האתיקה המקצועית חלות, בשינויים המחוייבים, גם עליו; בשל עבירת משמעת רשאי בית דין משמעתי להטיל על מועמד אזהרה, נזיפה, פסילה להתקבל כחבר הלשכה, לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים או לצמיחות; ואם היה בעבירה משום הפרת חובותיו כמתמחה או פגיעה בטוהר הבחינות – גם כיטול התמחות, כולה או מקצתה, וביטול בחינה. על דין המשמעת נגד מועמד יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות הסעיפים 62 עד 74.

⁸ ס"ח 189, תשט"ו, עמ' 171.

פרק המישי: חברות בלשכה

42. אדם הכשיר להיות עורך דין והוא תושב ישראל ומלאו לו 23 שנים, יהיה לעורך דין עם קבלתו כחבר הלשכה.
43. שמותיים של המועמדים לחברות בלשכה יתפרסמו בצורה שתיקבע בכללים, ותוך תקופה שתיקבע לכך בכללים רשאי כל אדם להגיש ללשכה התנגדות לקבלת המועמד.
44. הלשכה רשאית, לאחר שנתנה למועמד הזדמנות לטעון טענותיו לפנייה, שלא לקבלו כחבר הלשכה, על אף כשירותו –
- (1) אם המועמד הורשע בעבירה פלילית שיש בה, בנסיבות הענין, משום קלון, והלשכה סבורה שלאור הרשעה זו אין הוא ראוי לשמש עורך דין;
 - (2) אם נתגלו עובדות אחרות – בין על ידי פסק דין של בית דין משמעתי או על ידי התנגדות שהוגשה לפי סעיף 43, ובין בדרך אחרת – והלשכה סבורה שלאור עובדות אלה אין המועמד ראוי לשמש עורך דין;
 - (3) אם המועמד עוסק באחד העיסוקים האסורים על עורך דין לפי סעיף 60.
45. החליטה הלשכה שלא לקבל מועמד כחבר הלשכה, תודיע לו את נימוקיה בכתב, והמועמד רשאי לערער על סירובה לפני בית המשפט העליון תוך שלושים יום מיום קבלת ההודעה המנומקת.
46. החליטה הלשכה לקבל את המועמד, או שבית המשפט העליון ביטל את סירובה לקבלו, תישום הלשכה את המועמד בפנקס חברי הלשכה ותתן לו תעודת חברות; מיום רישומו רשאי הנרשם לעסוק במקצוע עריכת דין.
47. בית דין משמעתי מחוזי רשאי לבטל רישומו של חבר הלשכה בפנקס החברים ולבטל חברותו בלשכה, אם הוכח בפניו שהרישום הושג במרמה; על החלטת בית הדין המשמעתי לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 45.
48. חברותו של חבר הלשכה תפקע אם נתקיימה בו אחת מאלה:
- (1) הודיע ללשכה בכתב על פרישתו ממנה;
 - (2) חדל להיות תושב ישראל; המועד בו חדל חבר להיות תושב ישראל ייקבע על ידי הלשכה; על החלטה זו של הלשכה יחולו הוראות סעיף 45;
 - (3) הוכרז פושט רגל;
 - (4) נידון בבית דין משמעתי להוצאה מן הלשכה והעונש בוצע.
49. חברותו של חבר הלשכה תושעה –
- (1) אם הוכרז בפסק דין פסול-דין מחמת מחלת נפש – כל עוד לא בוטל הפסק, או אם החליטה הלשכה, על סמך תעודה של פסיכיאטר מחוזי, כי הוא אינו מסוגל מחמת מחלת נפש לדאוג לעניניו – כל עוד לא בוטלה ההחלטה; על החלטת הלשכה יחולו הוראות סעיף 45;
 - (2) אם נידון בבית דין משמעתי להשעיה – למשך תקופת ההשעיה.
50. מי שפרש מן הלשכה או שחברותו פקעה מסיבה אחרת או הושעתה, נשאר נתון למרות הלשכה בכל מה שאירע לפני פקיעת החברות או השעייתה; וכן רשאי הוא לגבות שכרו בעד שירותים שנתן לפני כן.

51. מי שפרש מן הלשכה ומי שחברותו בלשכה פקעה מסיבה אחרת והסיבה בטלה, רשאי לבקש חידוש חברותו בלשכה; על חידוש החברות יחולו הוראות הסעיפים 42 עד 47, בשינויים המחוייבים, ובלבד שהלשכה לא תסרב לחידוש החברות אלא על סמך הרשעה או עובדות שאירעו אחרי פקיעת החברות.

חידוש חברות

52. על אף האמור בסעיף 51, מי שנידון להוצאה מן הלשכה לא יבקש חידוש חברותו לפני שעברו עשר שנים מהוצאתו, והלשכה רשאית, לפי שיקול דעתה, להסכים לחידוש החברות או לסרב לו.

סייג לחידוש חברות

פרק שישי : אתיקה מקצועית ושיפוט משמעת

53. עורך דין ישמור על כבוד המקצוע של עריכת דין ויימנע מכל דבר העלול לפגוע בכבוד המקצוע.

שמירת כבוד המקצוע

54. במילוי תפקידיו יפעל עורך דין לטובת שולחו בנאמנות ובמסירות, ויעזור לבית המשפט לעשות משפט.

החובה כלפי הלקוח וכלפי בית המשפט

55. עורך דין לא יעשה לעצמו פרסומת כעוסק במקצוע עריכת דין; המקרים והצורות שבהם רשאי או חייב עורך דין לציין את שמו ומקצועו יפורטו בכללים.

איסור פרסומת

56. לא ישדל עורך דין, בעצמו או על ידי אחר, כל אדם למסור לידיו עבודה מקצועית.

איסור שידול לשם השגת עבודה

57. עורך דין ישתמש לציון מקצועו בתואר "עורך דין" או בתואר לועזי מקביל שנקבע בכללים, ובתואר זה בלבד. אין בהוראה זו כדי למנוע את השימוש בתואר אקדמאי או בתואר שדין אחר מסדיר את השימוש בו.

שימוש בתארים

58. עורך דין לא יעסוק במקצועו בשותפות עם אדם שאינו עורך דין, ולא ישתף אדם כזה בהכנסותיו – אם ברוטו ואם נטו – בתמורה לשירותים, סיוע או תועלת אחרת לעסקו.

איסור שותפות

59. עורך דין לא יעסיק במשרדו, בלי היתר מאת הלשכה, אדם שחברותו בלשכה הושעתה – בתקופת ההשעיה, או אדם שהוצא מן הלשכה.

איסור העסקה

60. עורך דין לא יעסוק –

עיסוקים אסורים

(1) בראיית חשבון;

(2) בעסקי מסחר כל שהם אלא במידה שהדבר הותר בכללים;

(3) בעיסוק אחר שנקבע בכללים כעיסוק שאינו הולם את מקצוע עריכת הדין.

61. אלה עבירות משמעת:

עבירות משמעת

(1) הפרת הוראה מהוראות הסעיפים 53 עד 60 או של דין אחר המטיל חיוב או איסור על עורך דין בקשר למקצועו;

(2) הפרת כללי האתיקה המקצועית שנקבעו לפי סעיף 109;

(3) כל מעשה או מחדל אחר שאינו הולם את מקצוע עריכת הדין.

62. על עבירת משמעת, אף אם נעברה בחוץ לארץ, יתן עורך דין את הדין לפני בתי הדין המשמעתיים של הלשכה.

שיפוט בתי הדין המשמעתיים

63. הועד המרכזי, ועד מחוזי וכן היועץ המשפטי לממשלה ופרקליט המדינה (להלן – קובל) רשאים להגיש קובלנה לבית דין משמעתי בשל עבירת משמעת, בין ביוזמתם ובין על פי תלונת אדם אחר; קובל רשאי למנות אדם – דרך כלל או לענין מסויים – לייצגו ולטעון בשמו בכל הליך לפי פרק זה.

64. הדיון בעבירת משמעת יהיה לפני בית הדין המשמעתי המחוזי של המחוז שבתחומו נמצא מקום עבודתו הראשי של עורך הדין הנאשם; אולם יושב ראש בית הדין המשמעתי הארצי רשאי, לפי בקשת הקובל או הנאשם, להורות על העברת הדיון לבית הדין המשמעתי המחוזי של מחוז אחר.

65. סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים ייקבעו בכללים.

66. בית דין משמעתי, בדונו בעבירת משמעת, יהיה מוסמך –

סמכויות עזר של בית הדין המשמעתי

- (1) להשיג כל עדות, בין בכתב ובין בעל פה, ולחקור עדים;
- (2) לדרוש מכל אדם המוסר עדות, בין בכתב ובין בעל פה, למסור עדותו בשבועה או בהן צדק כפי שאפשר היה לדרוש זאת ממנו אילו העיד בבית משפט;
- (3) להזמין כל אדם הנמצא בישראל להתייצב לפני בית הדין ולהעיד או להגיש כל מסמך שברשותו, פרט לאותם המקרים שמן הדין לפטרו מכך;
- (4) לפסוק לאדם שהתייצב לפני בית הדין כל סכום סביר שהוציא, לדעת בית הדין, עקב התייצבותו;
- (5) לתת צו הכופה אדם שלא התייצב לאחר שהוזמן לכך, ולא הצטדק להנחת דעתו של בית הדין, להתייצב לפני בית הדין ולשלם את ההוצאות שנגרמו על ידי סירובו לציית להזמנה או על ידי הבאתו בכפיה;
- (6) לקנוס בסכום שלא יעלה על 75 לירות אדם שהוזמן ולא התייצב או סירב להעיד או להגיש מסמך, ולא הצטדק להנחת דעתו של בית הדין.

67. בית דין משמעתי רשאי, מטעמים מיוחדים שיפרט בהחלטתו, לקבל ראייה אף אם לא הייתה כשרה להקבל בבית משפט.

68. אלה הענשים שבית דין משמעתי מוסמך להטיל על נאשם שהורשע בשל עבירת משמעת:

- (1) אזהרה;
- (2) גזיפה;
- (3) השעיה לתקופה קצובה שלא תעלה על חמש שנים;
- (4) הוצאה מן הלשכה.

החלטות אחרות של בית הדין

69. בית דין משמעתי רשאי –

- (1) להרשיע נאשם בשל עבירת משמעת ולא להטיל עליו עונש;
- (2) לחייב נאשם שהורשע בתשלום הוצאות המשפט למדינה, ללשכה ולמתלונן בסכום שיקבע בית הדין;
- (3) לחייב נאשם שהורשע בשל השגת שכר בנסיבות המהוות עבירת משמעת, בהחזרת השכר, כולו או מקצתו;

(4) לחייב נאשם שהורשע בתשלום פיצויים למתלונן, או לאדם אחר שניזוק על ידי העבירה, בסכום שלא יעלה על 500 לירות; חיוב כזה אינו פוטר מאחריות לנזקים לפי כל דין אחר;

(5) לחייב מתלונן בתשלום הוצאות המשפט למדינה, ללשכה ולנאשם בסכום שיקבע בית הדין, אם הנאשם זוכה ובית הדין מצא שהתלונה הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד;

(6) לצוות על פרסום פסק הדין, כולו או חלקו, בציון שמו של הנאשם או בלי ציון שמו, הכל כפי שיקבע בית הדין.

70. על פסק דין של בית דין משמעתי מחוזי רשאים הנאשם והקובל לערער לפני בית הדין המשמעתי הארצי, וכן רשאי לערער היועץ המשפטי לממשלה, אף אם לא היה קובל.

ערעור לבית הדין המשמעתי הארצי

71. על פסק דין מרשיע של בית הדין המשמעתי הארצי רשאי הנאשם לערער לפני בית המשפט העליון תוך שלושים יום מיום קבלת פסק הדין.

ערעור לבית המשפט העליון

72. עונש שהוטל על ידי בית דין משמעתי, וכן פרסום פסק הדין לפי סעיף 69 (6), לא יבוצעו כל עוד אפשר לערער על פסק הדין, ואם הוגש ערעור – כל עוד לא תמו כל ההליכים בענין.

דחיית הביצוע

73. פסק דין של בית דין משמעתי המחייב בתשלום הוצאות לפי סעיף 69 (5) ניתן לערעור כמו פסק דין של בית משפט שלום בענין אזרחי.

ערעור על פסק דין נגד מתלונן

74. חיובו של נאשם בתשלומים לפי סעיף 69 (2), (3) או (4) וחיובו מתלונן לפי סעיף 69 (5) ניתנים להוצאה לפועל כמו פסק דין של בית משפט שלום בענין אזרחי.

ביצוע של חיובים כספיים

75. עורך דין שהורשע בבית משפט או בבית דין צבאי בפסק סופי בשל עבירה פלילית, רשאי בית דין משמעתי מחוזי, על פי בקשת קובל, להטיל עליו אחד העונשים האמורים בסעיף 68, אם מצא שבנסיבות הענין היה בעבירה משום קלון.

הרשעה בפלילים

76. על החלטת בית דין משמעתי מחוזי לפי סעיף 75 יחולו הוראות הסעיפים 70 עד 72.

ערעור

77. בית משפט ובית דין צבאי שהרשיע עורך דין בשל עבירה פלילית ימציא ללשכה, באמצעות היועץ המשפטי לממשלה, העתק מפסק הדין; שר המשפטים רשאי לקבוע, בצו, סוגי עבירות שלגביהן לא יחול סעיף זה.

הודעה על הרשעה בפלילים

78. (א) עורך דין שהורשע בבית דין משמעתי והוטל עליו עונש השעיה או הוצאה מן הלשכה, רשאי בית הדין שהרשיעו להשעותו זמנית מלעסוק במקצועו עד להכרעה הסופית בדבר ההשעיה או ההוצאה מן הלשכה.

השעיה זמנית

(ב) עורך דין שהורשע בבית משפט או בבית דין צבאי בשל עבירה פלילית, רשאי בית דין משמעתי מחוזי, על פי בקשת קובל ואם מצא שבנסיבות הענין היה בעבירה משום קלון, להשעותו זמנית מלעסוק במקצועו עד להכרעה סופית בבקשה שתוגש לפי סעיף 75; לא הוגשה בקשה כזאת תוך שלושים יום מיום מתן הפסק המרשיע הסופי, או שבוטלה ההרשעה, בטלה ההשעיה הזמנית.

(ג) עורך דין שהוגש נגדו כתב אישום בבית משפט או בבית דין צבאי בשל עבירה פלילית, רשאי בית דין משמעתי מחוזי, על פי בקשת קובל ואם מצא שבנסיבות הענין היה בעבירה המיוחסת לעורך דין משום קלון, להשעותו זמנית מלייצג אדם אחר לפני בית משפט, בית דין, בורר וגופים ואנשים אחרים בעלי סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית.

עד להכרעת דינו בבית המשפט או בבית הדין הצבאי; הורשע בדינו – רואים החלטה זו כהחלטה לפי סעיף קטן (ב).

(ד) על החלטת השעיה לפי סעיף זה יחולו הוראות הסעיפים 70 ו-71.

מעמד היועץ
המשפטי לממשלה

79. היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו רשאי להתייצב, לטעון, להביא ראיות ולחקור עדים בכל דיון לפי פרק זה, אף אם לא היה קובל או מערער.

דין משמעת ודין
פלילי

80. (א) דיון לפי פרק זה, אין בו כדי לעכב או לבטל דיון בפלילים בשל אותו מעשה או מחדל.

(ב) הואשם עורך דין בפלילים בשל מעשה או מחדל המשמש עילה גם לדיון בפני בית דין משמעתי לפי פרק זה, רשאי בית הדין המשמעתי להפסיק את דיוניו עד למתן פסק סופי בפלילים.

פרק שביעי: עניני שכר טרחה

תעריף מינימלי

81. המועצה הארצית של הלשכה רשאית לקבוע תעריף מינימלי לשכר טרחה בעד שירותי עורכי דין; משנקבע בתעריף שכר מינימלי לשירות מסויים, לא יתנה ולא יקבל עורך דין שכר נמוך ממנו, אלא ברשות שניתנה על ידי הועד המחוזי לענין מסויים או לסוג מסויים של ענינים; אולם רשאי עורך דין ליתן שירות שלא על מנת לקבל פרס ובלכד שיודיע על כך לוועד המחוזי בהודעה מנומקת.

תעריף מקסימלי

82. קבע שר המשפטים בתקנות-סוגי שירותים מסויים שיש לקבוע בעדם תעריף מקסימלי לשכר טרחה, תקבע המועצה הארצית של הלשכה את התעריף; משנקבע בתעריף שכר מקסימלי לשירות מסויים, לא יתנה ולא יקבל עורך דין שכר גבוה ממנו, אלא ברשות שניתנה על ידי הועד המחוזי לענין מסויים.

אישור תעריפים

83. תעריפי שכר טרחה לפי הסעיפים 81 או 82 טעונים אישור שר המשפטים.

אישור שכר לפי
תוצאות

84. (א) לא יתנה ולא יקבל עורך דין בעד שירותו במשפט פלילי שכר טרחה התלוי בתוצאות המשפט.

(ב) התנה או קיבל עורך דין שכר טרחה תלוי בתוצאות המשפט במשפט שאינו פלילי, ונראה ללשכה כי השכר מופרז, רשאית היא, על פי בקשת הלקוח, לקבוע את השכר המתאים.

(ג) נקבע תעריף מקסימלי לשכר טרחתו של עורך דין לפי חוק זה או בחיקוק אחר – אין רואים שכר בגבולות התעריף כשכר מופרז.

אישור שכר כולל

85. לא יתנה ולא יקבל עורך דין מלקוחו תשלום שיכלול שכר טרחתו והוצאות שהוציא בלי להבחין בין שכר לבין הוצאות ובלי לפרש את ההוצאות.

הפרח סעיפים
81 – 85 – עבירת
משמעת

86. עורך דין שהתנה או קיבל שכר טרחה בניגוד לסעיפים 81 עד 85, אשם בעבירת משמעת; אולם אין בהפרת הסעיפים 84 או 85 כדי לשלול ממנו שכר ראוי בעד השירות.

חזרת שכר מופרז

87. מי ששילם שכר טרחה למעלה מהמגיע לפי הסעיפים 82, 84 או 86 רשאי לדרוש החזרת היתרה, על אף כל הסכם.

88. להבטחת שכר טרחתו ולהבטחת החזרת הוצאות שהוציא, רשאי עורך דין לעכב תחת ידו כספי הלקוח שהגיעו לידו בהסכמת הלקוח עקב שירותו ללקוח, פרט לכספים שניתנו לו בפקדון או בתור נאמן וכל עוד הוא נאמן עליהם שלא לטובת לקוחו בלבד, ופרט לכספי מזונות לאשה ולקטינים, וכן רשאי הוא לעכב נכסים ומסמכים של לקוחו שבאו לידו עקב שירותו ללקוח; ובלבד שהגיש תביעה על שכר טרחתו או הוצאותיו תוך שלושה חודשים מיום שנודע לו כי הלקוח חולק על זכותו לאותו שכר או לאותן הוצאות.
89. הלשכה תחווה דעתה בכל שאלה בדבר שכר טרחתו של עורך דין אם נדרשה לכך על ידי בית משפט, בית דין, בורר, גוף או אדם בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית.

פרק שמיני : הוראות שונות

90. דברים ומסמכים שהוחלפו בין לקוח לבין עורך דין ויש להם קשר עניני לשירות המקצועי שניתן על ידי עורך הדין ללקוח, לא יגלה אותם עורך הדין ככל הליך משפטי, חקירה או חיפוש, מלבד אם ויתר הלקוח על חסינותם.
91. יפוי-כוח שניתן לעורך דין לפעול בתחום הפעולות המפורשות בסעיף 20, לרבות קבלת כספים ודברים אחרים בשביל לקוחו בענין כזה, שחתימת הלקוח עליו אושרה בכתב על ידי עורך הדין, אינו טעון אישור אחר, על אף האמור בכל דין.
92. עורך דין שניתן לו יפוי-כוח לפעול בתחום הפעולות המפורשות בסעיף 20 או לקבל כספים ודברים אחרים בשביל לקוחו בענין כזה, רשאי, בהסכמת הלקוח, להסמיך בכתב עורך דין אחר לפעול במקומו.
93. (א) הלשכה רשאית, על פי החלטת המועצה הארצית, להטיל על חבריה דמי חבר ואגרות למימון פעולותיה.
- (ב) חבר הלשכה שלא שילם דמי חבר המוטלים עליו על אף דרישת תשלום בכתב מראש הלשכה, רשאי בית המשפט, לבקשת הלשכה, לתת צו לתשלום דמי החבר; צו תשלום כזה ניתן להוצאה לפועל כמו פסק דין סופי של בית משפט, אולם תוך חמישה עשר יום מיום מסירת הצו לידו, רשאי חבר הלשכה לבקש מבית המשפט, בדרך המרצה, את ביטולו, והצו לא יוצא לפועל לפני תום תקופה זו, ואם הוגשה בקשה כאמור – לפני שנתאשר.
94. הלשכה רשאית, באישור שר המשפטים, לקבוע אגרות בעד שירותים שהיא נותנת ללא-חברים; האגרות יפורסמו ברשומות.
95. תקציב הלשכה ייקבע על ידי המועצה הארצית; תקציבי הועדים המחוזיים – על ידי ועדים אלה.
96. מי שאיננו עורך דין ועושה פעולה שנתייחדה לפי חוק זה לעורכי-דין, דינו – קנס חמשת אלפים לירות.
97. מי שמתחזה כעורך דין, ועורך דין העושה בתקופת השעייתו פעולה שנתייחדה לפי חוק זה לעורכי-דין, דינו – מאסר שנה או קנס חמשת אלפים לירות.
98. לא יזדקק בית משפט לתביעת שכר בעד שירות שנתן מי שאיננו עורך דין, במידה שהיה בו שירות שנתייחד לפי חוק זה לעורכי-דין.

פרק תשיעי : הוראות מעבר

99. מי שערב תחילתו של חוק זה היה רשום בפנקס עורכי הדין לפי פקודת עורכי הדין, 1938⁹ (להלן – פנקס עורכי הדין), והיה אותו זמן תושב ישראל, יהיה חבר הלשכה מתחילת חוק זה.
100. מי שערב תחילתו של חוק זה היה רשום בפנקס עורכי הדין, ולא היה תושב ישראל, או שהתעסקותו במקצוע הותלחה על ידי המועצה המשפטית, או שנתקיים בו האמור בסעיף 48 (3), רשאי לבקש להתקבל ללשכה; על קבלתו יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות הסעיפים 42 עד 47; הוא הדין במי ששמו נמחק מפנקס עורכי הדין על פי צו המועצה המשפטית, ועברו מאז עשר שנים, אלא שהלשכה רשאית, לפי שיקול דעתה, להסכים לקבלו ללשכה או לסרב לו.
101. מי שערב תחילתו של חוק זה היה רשום בפנקס עורכי הדין, תיחשב לו תקופת היותו רשום כתקופת חוק לענין הסעיפים 16 ו-29, ומי שערב תחילתו של חוק זה היה רשאי לשמש מאמן, ייחשב כאילו אושר להיות מאמן לפי סעיף 29 (4).
102. מי שהתחיל התמחותו לפני תחילתו של חוק זה, תיחשב לו התמחותו בהתאם לתקנות לפי פקודת המועצה המשפטית, 1938¹⁰, כהתמחות לפי חוק זה; ואם קוצרה תקופת התמחותו על ידי המועצה המשפטית, תקצר באותה תקופה גם התמחותו לפי חוק זה.
103. מי שנבחן בהתאם לתקנות לפי פקודת המועצה המשפטית, 1938, ייחשבו לו הבחינות שעמד בהן כבחינות לפי חוק זה.
104. מי שנתמנה לפני תחילת חוק זה לפי סעיף 4 (3) לפקודת עורכי הדין, 1938, ייחשב כאילו נתמנה לפי סעיף 23 לחוק זה.
105. כל פעולה שהמועצה המשפטית התחילה בה לפני תחילתו של חוק זה, תסיים אותה היא על אף האמור בסעיף 111, מלבד אם העבירה את המשך הטיפול בה לידי הלשכה לפי תקנות שיתקין שר המשפטים.
106. כל מקום שחיקוק מסמיך או מחייב את המועצה המשפטית או את הסתדרות עורכי הדין בישראל או מוסד ממוסדותיה למינוי או לכל פעולה אחרת, תהיה מעתה מוסמכת או מחוייבת לכך המועצה הארצית של הלשכה.
107. הוראת סעיף 60 (1) לא תחול על מי שביום קבלת חוק זה בכנסת היה רשום בפנקס עורכי הדין והיה בעל רשיון של רואה חשבון.

פרק עשירי : הפעלת החוק

108. הבחירות הראשונות לוועידה הארצית ולועדים המחוזיים של הלשכה יתקיימו תוך ששה חדשים מיום פרסום חוק זה ברשומות, ויהיו תשאיות ויחסיות; זכות הבחירה בבחירות אלה תהיה למי שערב תחילתו של חוק זה היה רשום בפנקס עורכי הדין; לביצוע הבחירות ימנה שר המשפטים ועדת בחירות מבין חברי המועצה המשפטית.
109. המועצה הארצית של הלשכה רשאית, באישור שר המשפטים, להתקין כללים (בחוק זה – כללים) ככל ענין הנוגע לארגון הלשכה ופעולותיה, במידה שלא נקבעו הוראות בחוק זה ובמידה שסמכות זו לא ניתנה בחוק זה לשר המשפטים, ולרבות ענינים אלה:

⁹ ע"ר 1938, תוס' 1, מס' 843, עמ' 86.

¹⁰ ע"ר 1938, תוס' 1, מס' 843, עמ' 75.

- (1) בחירתם, הרכבם וסדרי עבודתם של מוסדות הלשכה, וחלוקת סמכויות והלשכה ביניהם;
- (2) סדרי קבלתם של מתמחים ורישומם, ודרכי הפיקוח על התמחותם;
- (3) סדרי קבלת חברים ללשכה, לרבות חידוש החברות לפי חוק זה;
- (4) כללי האתיקה המקצועית;
- (5) סדרי הדין לפני בתי הדין המשמעתיים;
- (6) מתן סעד משפטי למעוטי אמצעים;
- (7) מדי עורכי הדין וסדרי לבישתם;
- (8) חובותיהם וזכויותיהם של עורכי דין בקשר למילוי תפקידיהם המקצועיים;

כל עוד המועצה הארצית של הלשכה לא התקינה כללים בענין מן הענינים האמורים בסעיף זה, רשאי שר המשפטים להתקין תקנות באותו ענין שיעמדו בתקפן עד שהמועצה הארצית, באישור השר, תתקין כללים במקומן; כל עוד גם תקנות כאמור לא הותקנו, תנהג הלשכה, ככל האפשר, כפי שנהגה המועצה המשפטית.

110. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, בכפוף להוראות סעיף 109.

ביצוע ותקנות

111. פקודת עורכי הדין, 1938, ופקודת המועצה המשפטית, 1938 — בטלות; אולם התקנות שהתקנו לפיהן יעמדו בתקפן, כשינויים הנובעים מחוק זה, כאילו נעשו לפיו, כל עוד לא בוטלו בכללים או בתקנות לפי חוק זה.

ביטולים ושמירת תקנות

112. פקודת כותבי בקשות (מתן רשיונות)¹¹ — בטלה; מי שקיבל רשיון לפי אותה פקודה לפני כ"ח בניסן תרצ"ה (1 במאי 1935) ורשיונו היה תקף ביום קבלת חוק זה בכנסת, ושר המשפטים או מי ששר המשפטים מינה לכך אישר בכתב, תוך שלושה חדשים מאותו יום, שהוא עוסק במתן שירות כאמור בסעיף 28 (3) לפקודת עורכי הדין, 1938, רשאי, על אף האמור בסעיף 20 לחוק זה, להמשיך במתן שירות כאמור בסעיף 28 (3) לפקודת עורכי הדין, 1938, כאילו לא בוטל אותו סעיף; והוא הדין במי אשר שר המשפטים, או מי ששר המשפטים מינה לכך, אישר בכתב, תוך אותה תקופה, שהוא עסק במתן שירות כאמור מלפני ב' באייר תש"ט (1 במאי 1949) והמשיך לעשות כן עד קבלת חוק זה בכנסת.

כותבי בקשות

113. תחילתו של חוק זה, פרט לסעיף 108, תהא כעבור תשעה חדשים לאחר קבלתו בכנסת.

תחילת חוק

פנחס רוזן
שר המשפטים

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

¹¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק ק"ט, עמ' 1101.